

U bent ingedeeld bij workshop 1: Sociale Alarmering Hieronder vindt u de samenvatting.

Sociale Alarmering

*Commentaar van de ABCZ Klankbordgroep WMO op de gemeentelijke notitie
"Herijking Sociale Alarmering van 16 oktober 2007"*

1. Voor ons staat centraal dat alle Amsterdammers, mensen met een en beperking, chronisch zieken en ouderen die zich onveilig voelen ongeacht de leeftijd gebruik moeten kunnen maken van alarmering.
2. In de notitie wordt gesteld dat 'iedereen die daar behoefte aan heeft gebruik moet kunnen maken van alarmering'. De gemeente heeft verzekerd dat het basispakket niet zal worden aangetast. Tegelijkertijd wordt voorgesteld sociale alarmering slechts beschikbaar te stellen voor Amsterdammers van 75 jaar en ouder. Wij missen een inhoudelijk argument om de bestaande leeftijdsgrens van 65 jaar te verhogen. Wij vinden dat niet het leeftijdscriterium, maar de individuele situatie en de hulpvraag van de cliënt uitgangspunt moet zijn. In de praktijk blijkt dat alarmering ook een preventief effect heeft om een zwaardere hulpvraag te voorkomen. De WMO en AWBZ beschikkingen werken drempelverhogend en leveren meer bureaucratie en een langere wachttijd op voordat de cliënt de gevraagde voorziening krijgt. Met dit voorstel wordt verondersteld dat alleen mensen met een WMO of ABWZ indicatie sociale alarmering nodig hebben, terwijl er bij de mensen die gebruik maken van sociale alarmering vaak sprake is van een combinatie van sociale, fysieke, mentale en medische redenen. Daarnaast zijn er ook mensen die vanwege het feit dat ze mantelzorg ontvangen geen WMO- of AWBZ-beschikking hebben. Zij kunnen daarom (onbedoeld) buiten de criteria vallen. Daarom maken wij bezwaar tegen dit voorstel.
3. Bij sociale alarmering spelen feitelijk meer factoren dan het hebben van een fysieke beperking een rol: voor veel mensen gaan fysieke beperkingen samen met gevoelens van eenzaamheid en angst voor onveiligheid.
4. Er is winst te behalen bij de aanvraag van alarmering: ga na wat precies de vraag is, en wat de situatie van de aanvrager is. Is sociale alarmering hier de goede oplossing voor? Op dit moment komen veel aanvragen binnen na verwijzing van de huisarts, via Wonen Plus de of wijkpost voor ouderen. Wij denken dat het mogelijk is om de groep die van sociale alarmering gebruik maakt te begrenzen door bij de aanvraag rekening te houden met onderstaande criteria.

Mensen kunnen gebruik maken van sociale alarmering bij een of meer van de volgende factoren:

- zijn alleenwonend en;
- hebben geen of weinig mantelzorg in de directe omgeving en/of;

- zitten in een sociaal isolement of dreigen hierin te komen en/of;
- hebben een of meer lichamelijke beperkingen en/of;
- hebben last van gevoelens van angst en eenzaamheid en/of;
- er is sprake van een ggz achtergrond of verstandelijke handicap.

Op het moment dat iemand een aanvraag doet voor alarmering moet in het intakegesprek heel zorgvuldig naar iemands individuele hulpvraag en persoonlijke situatie worden gekeken. In het gesprek met de aanvrager wordt verhelderd wat precies de vraag is. Dan wordt onderzocht of de alarmering voor deze persoon de juiste oplossing is. Dit kan leiden tot een advies aan de cliënt voor een andere voorziening. Als de cliënt desondanks zijn aanvraag handhaaft, wordt alsnog alarmering aangeboden.

Ons standpunt is dat op de plek waar de aanmelding binnenkomt, bijvoorbeeld het Loket Zorg en Samenleven of ATA, een overzicht bestaat van andere oplossingen voor de betreffende hulpvraag.

5. Ook kan de centrale bij mensen die vaak alarmeren omdat zij nerveus zijn een signalerende functie vervullen naar zorgaanbieders. In overleg met de cliënt kan de zorgverlener nagaan of de alarmering de geschikte voorziening is voor de betreffende persoon en of een andere voorziening beter passend is.
6. Inkomensafhankelijke regeling: het is voor ons heel sterk de vraag of de sociale alarmering inkomensafhankelijk moet worden. In de eerste plaats kost het veel administratief werk. De kans is groot dat iemand er buiten valt met net een te hoog inkomen. Wij vinden het geen goed idee dit per voorziening te bekijken en stellen voor een eventuele inkomensafhankelijke regeling te bekijken voor het gehele basispakket; een onbegrensde opeenstapeling van eigen bijdragen moet voorkomen worden.
7. Kwaliteitsverbetering: bij de alarmopvolging is aanzienlijke kwaliteitsverbetering te bereiken als de elektrische voordeur en het deurslot wordt gerealiseerd dat op afstand te openen is, zoals dit in de proef Alarmering Plus in Amsterdam Osdorp is gerealiseerd. Door deze technische verbetering en door gebiedsgericht te werken kan de hulp sneller bij de cliënt aanwezig zijn. Hierdoor is de alarmopvolging korter en wordt meer maatwerk gerealiseerd.
8. Overigens is bij alarmopvolging van belang dat voor verschillende cliëntengroepen verschillende vormen van alarmopvolging worden gehanteerd. Hier is maatwerk noodzakelijk.

-0-0-0-

*Samenvatting uit de Notitie uitkomsten herijking sociale alarmering in Amsterdam van
Dienst Zorg en Samenleven van 2 november 2007*

Inleiding

Sociale alarmering is onderdeel van het huidige basispakket voor ouderen in Amsterdam. Via een draagbare zender kan een gebruiker contact maken met een alarmcentrale en hulp inroepen, ongeacht de plek waar hij/zij zich in huis bevindt. De mogelijkheid om in geval van calamiteiten direct alarm te kunnen slaan biedt veel oudere Amsterdammers (een gevoel van) veiligheid en maakt het mogelijk om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. De gemeente vergoed voor alle Amsterdammers boven de 65 jaar die sociale alarmering hebben een vast bedrag per aansluiting per maand.

Er is naast de sociale alarmering ook medische alarmering. Medische alarmering wordt vergoed door de zorgverzekeraar op basis van een medische indicatie. Zowel voor sociale als voor medische alarmering geldt momenteel een eigen bijdrage. Mensen hebben ook altijd de mogelijkheid om zelf, op eigen kosten alarmering aan te schaffen.

In Amsterdam maken circa 10.000 mensen gebruik van alarmering, waarvan in 2007 4928 sociale aansluitingen zijn.

De alarmering bestaat uit een keten:

- de alarmaansluiting: de apparatuur om te alarmeren
- de alarmcentrale die de alarmoproepen binnen krijgt en beoordeelt wat er moet gebeuren (de zogenoemde triage)
- sleutelbeheer, de plekken waar sleutels liggen voor als iemand er naar toe moet en/of andere voorzieningen om de deur snel open te krijgen (bv. elektronisch via de alarmcentrale)
- de alarmopvolging door mantelzorgers, crisisdiensten en de thuiszorg/persoonlijke verzorging

De gemeente financiert de voorkant van de sociale alarmering: het abonnement van de alarmaansluiting en de alarmcentrale.

De herijking van alarmering is een onderdeel van de uitvoering van het bestuursakkoord 2006-2010 tussen stad en stadsdelen. Daarin is afgesproken het basispakket voor ouderen te herijken in het kader van de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo). Sociale alarmering is één van de producten uit het basispakket.

De belangrijkste resultaten van de herijking zijn:

1. Centrale aanmelding voor alarmering in Amsterdam: het opheffen van het onderscheid in aanmelding voor sociale en medische alarmering door deze centraal te organiseren
2. Toelatingscriteria voor sociale alarmering: voor toekenning van sociale alarmering is niet de leeftijdsgrens meer leidend, maar het compensatiebeginsel van de Wmo
3. Standaardpakket en financiering alarmering: nieuwe afspraken over alarmering met de ketenpartners in Amsterdam

Toelatingscriteria voor sociale alarmering

Feitelijk moet iedereen die daar behoefte aan heeft gebruik kunnen maken van alarmering. Mensen vragen niet voor niets alarmering aan. De vraag is wanneer mensen alarmering zelf moeten bekostigen en wanneer de zorgverzekeraar of de gemeente hieraan meebetaalt. Hiervoor gelden de volgende richtlijnen:

Medische alarmering

Niet het valrisico is bepalend, maar de risicosituatie die na een val ontstaat door de aandoening(en) die de verzekerde tevoren al had en die directe medische of

technische assistentie nodig maken. Medische alarmering wordt vergoed door de ziektekostenverzekeraar.

Sociale alarmering

Het hebben van een fysieke beperking, waardoor er een verhoogd risico bestaat op calamiteiten in de woning (valrisico) en kwetsbaarheid bij het zelfstandig wonen is leidend. Daarnaast komen mensen met bijvoorbeeld angst- en onveiligheidsgevoelens op advies van een cliëntadviseur in aanmerking voor sociale alarmering, omdat de voorziening bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en mensen daardoor langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Geen indicatie

Als mensen niet in aanmerking komen voor medische of sociale alarmering, kunnen zij zich op eigen kosten op alarmering abonneren. De prijs die ATA in 2007 daarvoor in rekening brengt is éénmalige aansluitkosten van rond de € 65,- en € 16,- euro per maand voor het abonnement.

Aanscherping criteria sociale alarmering

Als mensen een medische indicatie hebben, hebben zij op basis van de ziektekostenverzekering recht op medische alarmering. Dit heeft voorrang op sociale alarmering. Tot op heden is het enige criterium om bij de gemeente voor sociale alarmering in aanmerking te komen dat iemand 65 jaar of ouder is. Om de groei van het aantal sociale aansluitingen ten opzichte van het aantal medische aansluitingen te beperken worden de gemeentelijke criteria op de volgende wijze aangescherpt voor nieuwe aansluitingen. De huidige klanten kunnen gebruik blijven maken van hun aansluiting.

Eerst wordt gekeken of iemand in aanmerking komt voor medische alarmering. Is dat niet het geval dan is sociale alarmering beschikbaar voor Amsterdammers die voldoen aan één van de onderstaande criteria:

- Amsterdammers van 75 jaar of ouder
- Amsterdammers die jonger zijn dan 75 jaar, niet woonachtig in een AWBZ-instelling en in het bezit zijn van één van de volgende Wmo-indicaties:
 - Langdurige huishoudelijke hulp
 - Rolstoelen
 - Woonvoorzieningen
 - Speciaal vervoer
- Amsterdammers die jonger zijn dan 75 jaar, niet woonachtig in een AWBZ-instelling en in het bezit zijn van één van de volgende of één van onderstaande AWBZ-indicaties:
 - Persoonlijke verzorging
 - Verblijf (als er een indicatie verblijf is maar nog geen intramurale plaats beschikbaar)
- Amsterdammers die op basis van een advies van een cliëntadviseur alarmering aanvragen (toegevoegd op basis van amendement van raadslid mevr. Bos A 771, c.s. inzake de begroting voor 2008 sociale alarmering, december 2007).

Standaardpakket alarmering

Het uitgangspunt is dat de gemeente een basisvoorziening alarmering biedt voor mensen die dat nodig hebben. Daarnaast kunnen aanvullende pakketten aangeboden worden door ATA, die andere partijen of particuliere klanten kunnen afnemen. Er is tevredenheid over de kwaliteit van de huidige alarmering, daarom is afgesproken dat de basisservice en kwaliteit van ATA grotendeels gelijk blijft binnen het standaardpakket vanaf 2008. Dit is vastgelegd in de subsidie- en werkafspraken met ATA.

ATA gaat vanaf 2008 de klant voor een aantal serviceaspecten zelf meer verantwoordelijk stellen. Het gaat om kostenposten waar ATA geen invloed op heeft zoals kosten door het veranderen van telefonie infrastructuur, kosten gerelateerd aan verhuizing, verlies

halszender of schade aan de installatie, het afsluiten van de aansluiting door de monteur en reparaties en vervanging buiten kantooruren.

De nieuwe toelatingscriteria voor sociale alarmering functioneren in 2008 als pilot. Op basis van de uitkomsten van de monitoring, nadere inzichten in de doelgroep (bijvoorbeeld met angst- of onveiligheidsgevoelens) en een eventuele steekproef wordt gerapporteerd over de consequenties van de nieuwe criteria en worden indien nodig nadere voorstellen gedaan.

Overige afspraken met ketenpartners

In de herijking van alarmering is nauw samengewerkt met de ketenpartners (woningcorporaties, zorgaanbieders, Zorgkantoor, Agis zorgverzekeraar), gezamenlijk is geconstateerd dat er naast het afspreken van een standaardpakket voor dezelfde prijs en de centrale aanmelding bij ATA nog verbetering gerealiseerd kan worden in de alarmering op de volgende punten:

- de alarmopvolging en stedelijke afspraken over 24uurs opvolggarantie;
- alternatieven voor sleutelbeheer in samenwerking met woningcorporaties;
- het aanbieden van aanvullende pakketten, naast het basispakket alarmering.

Over deze zaken worden nadere afspraken gemaakt met de ketenpartners, maar ze zijn geen onderdeel van deze besluitvorming. We streven naar gezamenlijke kwaliteitsafspraken met de ketenpartners voor alarmering in Amsterdam.

-0-0-0-